

Audiència. Judes Iscariot i Maties

17/11/2006

Benvolguts germans i germanes,

En acabar de recórrer avui la llista dels dotze apòstols cridats directament per Jesús durant la seva vida terrenal, no podem deixar d'esmentar qui sempre apareix en últim lloc: Judes Iscariot. Volem associar-lo amb la persona que després va ser escollida per substituir-lo, és a dir, Matías.

Ja només el nom de Judes suscita entre els cristians una instintiva reacció de reprovació i de condemna. El significat de l'apel·latiu «Iscariot» és discutit: l'explicació més utilitzada diu que significa «home de Queriyot», amb referència al poble d'origen, situat als voltants d'Hebrón, esmentat dues vegades en la Sagrada Escriptura (Cf. Josué 15, 25; Amós 2, 2). D'altres ho interpreten com una variació del terme «sicari», com si al·ludís a un guerriller armat de punyal, cridat en llatí «sica». Finalment, alguns veuen en el renom la simple transcripció d'un arrel hebreu-arameu que significa: «aquell que anava a lliurar-lo». Aquesta menció es troba dues vegades en el quart Evangeli, és a dir, després d'una confessió de fe de Pere (Cf. Joan 6, 71) i després de la unció de Betania (Cf. Joan 12, 4).

Altres passatges mostren que la traïció estava en curs, dient: «aquell

que el traïa», com succeeix durant la Cena, després de l'anunci de la traïció (Cf. Mateu 26, 25) i després en el moment en què Jesús va ser arrestat (Cf. Mateu 26, 46.48; Joan 18,2.5). Tanmateix, les llistes dels dotze recorden la traïció com una mica ja esdevinguda: «Judes Iscariot, el mateix que el va lliurar,» diu Marc (3, 19); Mateu (10, 4) i Lluç (6, 16) utilitzen fórmules equivalents. La traïció, en quant tal, va tenir lloc en dos moments: abans que res en la seva fase de projecte, quan Judes es posa d'acord amb els enemics de Jesús per trenta monedes de plata (Cf. Mateu 26,14-16), i després en la seva execució amb el bes que li va donar al Mestre a Getsemaní (Cf. Mateu 26, 46-50).

De tota manera, els evangelistes insisteixen que li corresponia plenament la condició d'apòstol: és cridat repetidament «un dels dotze» (Mateu 26,14.47; Marc 14, 10.20; Joan

6, 71) o «del nombre dels dotze» (Lluc 22, 3). És més, en dues ocasions, Jesús, dirigint-se als apòstols i parlant precisament d'ell, li indica com «un de vosaltres» (Mateu 26, 21; Marc 14,18; Joan 6, 70; 13, 21). I Pere dirà que Judes «era un dels nostres i va obtenir un lloc en aquest ministeri» (Actes 1, 17).

Es tracta, per tant, d'una figura pertanyent al grup d'aquells que Jesús havia escollit com companys i col·laboradors propers. Això planteja dues preguntes a l'hora d'explicar els esdeveniments. La primera consisteix a demanar-nos com és possible que Jesús tries aquest home i que confiés en ell. De fet, si bé Judes és l'ecònom del grup (Cf. Joan 12,6b; 13,29a), en realitat també se li diu «lladre» (Joan 12,6a). El misteri de l'elecció és encara més gran, ja que Jesús pronuncia un judici molt sever sobre ell: «ai d'aquell per qui el Fill de l'home és entregat!» (Mateu 26,

24). Aquest misteri és encara més profund si hom pensa en la seva sort eterna, sabent que Judes «va ser assetjat pel remordiment, i va tornar les trenta monedes de plata als summes sacerdots i als ancians, dient: "Vaig pecar lliurant sang innocent"» (Mateu 27, 3-4). Si bé ell es va allunyar després per penjar-se (Cf. Mateu 27, 5), a nosaltres no ens correspon jutjar el seu gest, posant-nos en lloc de Déu, qui és infinitament misericordiós i just.

Una segona pregunta afecta el motiu del comportament de Judes: per què va trair Jesús? La qüestió suscita diverses hipòtesis. Alguns recorren a l'avidesa pels diners; d'altres ofereixen una explicació de caràcter messiànic: Judes hauria quedat decebut en veure que Jesús no entrava en el programa d'alliberament polític-militar del seu país. En realitat, els texts evangèlics insisteixen en un altre aspecte: Joan

diu expressament que «el diable havia ficat al cor de Judes Iscariot, fill de Simó, el propòsit de lliurar-lo» (Joan 13,2); de la mateixa manera, Lluç escriu: «Satanàs va entrar en Judes, anomenat Iscariot, que era del nombre dels dotze» (Lluç 22, 3).

D'aquesta manera, anem més enllà de les motivacions històriques i s'expliquen els fets basant-se en la responsabilitat personal de Judes, que va cedir miserablement a una temptació del Maligne. En tot cas, la traïció de Judes continua sent un misteri. Jesús el va tractar com un amic (Cf. Mateu 26, 50), però en les seves invitacions a seguir-lo pel camí de les benaurances no forçava la seva voluntat ni li impedia caure en les temptacions de Satanàs, respectant la llibertat humana.

De fet, les possibilitats de perversió del cor humà són realment moltes. L'única manera de prevenir-les consisteix a no conrear una visió de

la vida que només sigui individualista, autònoma, sinó a posar-se sempre de part de Jesús, assumint el seu punt de vista. Hem de tractar, dia rere dia, d'estar en plena comunió amb Ell. Recordem que fins i tot Pere volia oposar-se a Ell i a allò que li esperava a Jerusalem, però va rebre una fortíssima reprensió: «Vés-te'n del meu davant, Satanàs!, que els teus sentiments no són els de Déu, sinó els dels homes» (Marc 8,32-33) Després de caure, Pere es va penedir i va trobar perdó i gràcia. També Judes es va penedir, però el seu penediment va degenerar en desesperació i d'aquesta manera es va convertir en autodestrucció. És per a nosaltres una invitació a recordar sempre allò que diu sant Benet al final del capítol V, fonamental, de la seva «Regla»: «no desesperar mai de la misericòrdia de Déu». En realitat, «si el cor ens acusa, pensem que Déu és

més gran que el nostre cor», com diu sant Joan (1 Joan 3, 20).

Recordem dues coses. La primera: Jesús respecta la nostra llibertat. La segona: Jesús espera que tinguem la disponibilitat per penedir-nos i per convertir-nos; és ric en misericòrdia i perdó. De fet, quan pensem al paper negatiu que va exercir Judes, hem d'emmarcar-lo en la manera superior amb què Déu va disposar dels esdeveniments. La seva traïció va portar a la mort de Jesús, qui va transformar aquest tremend suplici en un espai d'amor salvador i en el lliurament de si mateix al Pare (Cf. Gàlates 2, 20; Efesis 5,2.25). El verb «traïr» és la versió grega que significa «lliurar». De vegades el seu subjecte és fins i tot el mateix Déu en persona: ell mateix per amor «va lliurar» Jesús per tots nosaltres (Cf. Romans 8, 32). En el seu misteriós projecte de salvació, Déu assumeix el gest injustificable de Judes com a

motiu de lliurament total del Fill per la redempció del món.

En concloure, volem recordar també qui, després de Pasqua, va ser triat en lloc del traïdor. A l'Església de Jerusalem s'hi van presentar dos a la comunitat, i després els seus noms van ser triats a sort: «Josep, l'anomenat Barsabàs, per sobrenom Just, i Maties» (Actes 1, 23).

Precisament aquest últim va ser l'escollit, i d'aquesta manera «va ser comptat amb els onze apòstols» (Actes 1, 26). No sabem res més d'ell, a excepció de que va ser testimoni de la vida pública de Jesús (Cf. Fets 1, 21-22), sent-li fidel fins al final. A la grandesa de la seva fidelitat s'hi va afegir després la crida divina a prendre el lloc de Judes, com compensant la seva traïció.

Traiem d'aquí una última lliçó: si bé a l'Església no falten cristians indignes i traïdors, a cada un de

nosaltres ens correspon
contrabalancejar el mal que ells
realitzen amb el nostre testimoniatge
net de Jesucrist, el nostre Senyor i
Salvador.

**Al final de l'audiència, el Papa va
saludar els pelegrins en diversos
idiomes. *Benvolguts germans i
germanes,***

El nom de Judes Iscariot apareix
sempre l'últim en la llista dels Dotze,
junt amb el fet de la seva traïció a
Jesús. En canvi, els evangelistes el
presenten com a apòstol a tots els
efectes. L'elecció de Judes per part de
Jesús, així com la seva sort eterna,
romanen per a nosaltres com un
misteri insondable. Amb tot, no ens
correspon a nosaltres el judici
posant-nos al lloc de Déu,
infinítament misericordiós i just.
Referent a la seva traïció, els
evangelistes l'expliquen com una
cessió a una temptació del Maligne.

Paga la pena observar com el Crist respecta sempre la llibertat humana, sense forçar mai la voluntat, quedant per tant intacta la possibilitat de perversió per part del cor humà.

L'única manera d'evitar-ho consisteix a entrar en plena comunió amb Jesús, assumint el seu punt de vista sobre les coses, és a dir, acceptar el que ell mateix ha encarnat en la seva vida i en la seva mort. El paper pervers que Judes ha exercit en la història del Salvador, s'insereix també en el misteriós projecte salvífic de Déu com a ocasió del lliurament total del Fill per la redempció del món. Després de la Pasqua, Maties va ser elegit per ocupar el lloc de Judes. D'ell només sabem que va ser testimoni de la història terrenal de Jesús romanent fidel fins al final.

Que Déu us beneeixi!

18 d'octubre de 2006

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/audiencia-judes-
iscariot-i-maties/](https://opusdei.org/ca/article/audiencia-judes-iscariot-i-maties/) (01/08/2025)